

Verbonden Verleden

Meerjarenbeleidsplan 2025-2029

Historische Kring
Nieuwegein

Versie 1.00

24 maart 2025

Inhoudsopgave

VERBONDEN VERLEDEN	3
1 MISSIE – VISIE – STRATEGIE	4
1.1 Missie.....	4
1.2 Visie.....	4
1.3 Strategische doelen.....	5
2 CONCRETE DOELEN VOOR DE KOMENDE 5 JAAR	9
3 ORGANISATIE	12
3.1 Vereniging	12
3.2 Leden.....	13
3.3 Functies en rollen	13
3.4 Werkgroepen en Projectgroepen.....	13
3.5 Vrijwilligers	14
4 COLLECTIE.....	15
5 MUSEUM	16
6 EDUCATIE EN ONDERZOEK	16
6.1 Educatie.....	17
6.2 Onderzoek.....	17
6.3 Jeugdeducatie.....	17
7 SAMENWERKING.....	18
8 PUBLIEKSBEREIK	21
9 FINANCIËN	22

VERBONDEN VERLEDEN

Voor u ligt het meerjarenbeleidsplan van de Historische Kring Nieuwegein (in dit document verder afgekort 'HKN') voor de periode 2025 - 2029. Het opstellen van een meerjarenbeleidsplan stelt de vereniging in staat zich te bezinnen op het realiseren van haar visie en missie. De missie van HKN is onveranderd, de visie is aangescherpt, mede gevoed door (internationale) ontwikkelingen op het gebied van erfgoed.

Eén van de belangrijkste ontwikkeling is het *Verdrag van Faro*.¹ Dit is een Europees kaderverdrag waarbij de mens en de samenleving in hun relatie met erfgoed centraal staan. HKN omarmt dit uitgangspunt en maakt het tot speerpunt van het beleid voor de komende jaren. Om die reden heeft het beleidsplan dan ook de titel *Verbonden verleden* gekregen. Door de verbinding te zoeken met de inwoners van Nieuwegein en op een actieve wijze het verleden zichtbaar te maken en het cultuurhistorisch erfgoed in de schijnwerpers te zetten, wil HKN de band tussen Nieuwegein en haar verleden versterken.

Het streven om andere doelgroepen, met name jonge bewoners, te interesseren voor het erfgoed en de geschiedenis van de stad vergt een actieve, maar vooral ook creatieve aanpak. Het ophalen van die ideeën bij de verschillende doelgroepen is een middel dat verkend zal worden. Dat stelt ons voor een aantal uitdagingen die bij verschillende hoofdstukken worden besproken. Deze uitdagingen worden omgezet in concrete plannen die in de opvolgende jaarplannen verder worden uitgewerkt.

Voor HKN is dit uitgangspunt een ingrijpend proces, een **transitie**, waarin HKN groeit naar een vereniging die opereert vanuit de uitgangspunten van het verdrag van Faro.

¹ titel: De Waarde van Cultureel Erfgoed voor de Samenleving. Het verdrag is in 2005 opgesteld door de Raad van Europa en sinds 1 juni 2011 van kracht. In april 2023 is het Verdrag van Faro door 24 EU-lidstaten geratificeerd.

1 MISSIE – VISIE – STRATEGIE

1.1 MISSIE

Nieuwegein is een stad met een rijk verleden. Vanaf 1122 tot aan de moderne tijd was dit gebied belangrijk voor de ontsluiting van de stad Utrecht naar het Duitse achterland en naar steden als Gorinchem, Dordrecht en Rotterdam. Dit is tot ver in de 20ste eeuw blijven bestaan. In de jaren zeventig hebben de grote stedenbouwkundige ontwikkelingen plaats gevonden, waarbij de oude dorpskernen opgingen in een grote stad. Hierbij was de focus van het stadsbestuur voornamelijk gericht op de toekomst, waarbij het historisch bewustzijn, het oude erfgoed en sociale structuren voor een belangrijk deel vervaagden. Nieuwe inwoners van Nieuwegein kwamen voornamelijk uit andere plaatsen, vooral uit de stad Utrecht, en hadden weinig tot geen band met het verleden van de stad. Inmiddels komt hier langzaam verandering in, maar de band tussen de inwoners van Nieuwegein en haar geschiedenis blijft beperkt.

Voor een stad is het van essentieel belang om een nauwe relatie te hebben met het verleden. Daar is voor de stad Nieuwegein nog veel te halen. En HKN heeft daar een heel belangrijke rol in. Wij zien het als onze missie om de kloof tussen het moderne Nieuwegein en het oude verleden te dichten en op deze wijze aan Nieuwegein en haar bewoners het verleden van de gemeente terug te geven.

Deze missie is ook zo verwoord in de statuten van HKN, artikel 2:

- a. het wekken van belangstelling voor de geschiedenis in het algemeen en in het bijzonder voor de regionale geschiedenis van het gebied van de gemeente Nieuwegein c.q. de voormalige gemeenten Jutphaas en Vreeswijk.
- b. het bevorderen van het behoud en het beheer van het culturele erfgoed van de gemeente Nieuwegein.

1.2 VISIE

HKN is een vereniging van mensen die geïnteresseerd zijn in de geschiedenis van Nieuwegein. Samen verdiepen zij zich in het verleden en het nog bestaande cultureel erfgoed van de stad. Leden dragen als vrijwilliger actief bij door middel van onderzoek, verzamelen, bewaren, interpreteren en tentoonstellen van zowel materieel als immaterieel erfgoed. Hiermee maken zij de rijke historie van Nieuwegein toegankelijk voor haar inwoners.

HKN vertelt het verhaal van de eerste bewoners, het ontstaan van het stadje 't Gein, de dorpen Jutphaas en Vreeswijk, en de transformatie van groeikern tot moderne stad. Met haar activiteiten biedt zij een breed scala aan ervaringen, gericht op educatie, plezier, reflectie en kennisuitwisseling. Hierbij zijn de uitgangspunten van het Verdrag van Faro een belangrijke leidraad.

De wijze waarop HKN haar missie wil omzetten in concrete resultaten is beschreven in de statuten van de vereniging:

- a. de exploitatie en het beheer van een museum, thans genaamd “Museum Warsenhoeck”;
- b. het houden van voordrachten, excursies en tentoonstellingen, het uitgeven van een periodiek of andere geschriften, alsmede door het steunen van door anderen ondernomen activiteiten in de geest van de vereniging;
- c. het geven van publiciteit aan positieve of negatieve ontwikkelingen ten aanzien van monumenten of historisch landschapsschoon binnen de grenzen van de gemeente Nieuwegein;
- d. het verzamelen, beheren en toegankelijk maken van archivalia, publicaties, topografische afbeeldingen en historische voorwerpen betrekking hebbende op de gemeente Nieuwegein;
- e. het stimuleren van het verzamelen van documentaire gegevens over de plaatselijke en regionale geschiedenis;
- f. het samenwerken met stedelijke, regionale en provinciale overheidsorganen en organisaties belast met, dan wel zich toeleggende op het gebied van inventarisatie;
- g. het stimuleren van contacten tussen beoefenaren van de plaatselijke en regionale geschiedenis, zowel vakman als amateur.

1.3 STRATEGISCHE DOELEN

Bij het realiseren van haar activiteiten en producten spiegelt HKN zich aan de uitgangspunten van het *Verdrag van Faro*. Een centraal punt in dit verdrag is de participatie van burgers bij het behoud en beheer van cultureel erfgoed.

1. Vereniging en organisatie

HKN is een actieve vereniging van betrokken leden. Dit is een verworvenheid die wordt gekoesterd. De actieve leden zijn de motor van alle activiteiten. Zij zijn als vrijwilliger onmisbaar bij de realisatie van alle hierboven geformuleerde doelen. HKN zorgt voor een sociale en veilige omgeving waar vrijwilligers zich thuis voelen en hun kennis, kunde en ervaring optimaal kunnen inzetten voor de realisatie van deze doelen. Hierbij gelden de volgende bestuurskaders:

- a. HKN wordt bestuurd conform de wettelijke eisen van de *Wet bestuur en toezicht rechtspersonen* (WBTR).²
- b. HKN is door de Belastingdienst erkend als culturele ANBI (*Algemeen Nut Beogende Instelling* (ANBI) en conformeert zich aan de eisen van deze erkenning.³
- c. HKN conformeert zich aan de principes van integriteitscode volgens de *Governance Code Cultuur*.⁴
- d. HKN voert een administratie conform de vereisten van de *AVG*.

2. **Betrokkenheid inwoners van Nieuwegein**

HKN stemt haar activiteiten en producten optimaal af op de behoeften van de inwoners van Nieuwegein. Kennisoverdracht staat hierbij centraal en vindt plaats in twee richtingen. Enerzijds deelt HKN kennis over het verleden met de bewoners, anderzijds staat zij open voor input van hen. Dit wederzijdse proces draagt bij aan het versterken van de band tussen HKN en de Nieuwegeinse gemeenschap.

3. **Historisch spectrum**

Het historische spectrum, waarop HKN haar aandacht richt, beslaat de oudste geschiedenis van de gemeente Nieuwegein tot en met het heden. Dat betekent dan ook dat expliciet aandacht besteed wordt aan het onderzoeken van de periode na de zeventiger jaren, waarin de twee dorpskernen Jutphaas en Vreeswijk werden samengevoegd in de nieuwe gemeente Nieuwegein en waarin nieuwe wijken werden ontwikkeld, die nu het grootste deel van de gemeente uitmaken.

4. **Onderzoek en publicaties**

HKN voert actief onderzoek uit naar de geschiedenis van Nieuwegein om het 'verborgen verleden' zichtbaar te maken. Dit onderzoek wordt vaak uitgevoerd door vrijwilligers, die onbezoldigd bijdragen en worden ondersteund met middelen van de vereniging. De onderzoeksresultaten worden toegankelijk gemaakt via verschillende daartoe geëigende kanalen, zoals publicaties in Cronyck de Geyn, HKN-website, speciale uitgaven van HKN en andere geschikte media.

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2021/06/15/informatieblad-wet-bestuur-en-toezicht-rechtspersonen>

³ https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/bijzondere_regelingen/goede_doelen/algemeen_nut_beogende_instellingen/

⁴ <https://www.cultuur-ondernemen.nl/governance-code-cultuur>

5. Collectiebeheer en ontsluiting

- a. HKN beheert een collectie van materieel en immaterieel erfgoed. Deze collectie omvat een groot aantal objecten die de historie van Nieuwegein tastbaar maken.
- b. De collectie wordt voortdurend uitgebreid met nieuwe objecten die relevant zijn voor de (cultuur)historie van Nieuwegein door actieve en passieve acquisitie.
- c. Het beheer van de collectie vindt plaats volgens de internationale standaard van Spectrum⁵, dat een belangrijk kader is voor kwalitatief hoogwaardig beheer.

De collectie van HKN wordt op verschillende wijzen toegankelijk gemaakt:

- a. De belangrijkste plaats waar de collectie getoond wordt is in Museum Warsenhoeck;
- b. Items uit de collectie worden ook getoond op andere locaties in Nieuwegein waar veel mensen komen (denk aan bibliotheek, buurtpleinen). Hiermee treedt HKN naar buiten en geeft invulling aan de ambitie om 'naar de mensen toe te gaan';
- c. Het gedigitaliseerde deel van de collectie wordt ontsloten volgens de principes van het *Manifest Netwerk Digitaal Erfgoed*.⁶ De principes van dit manifest draaien om het bevorderen van toegang, gebruik, duurzaamheid en samenwerking rondom digitaal erfgoed, met als doel de digitale erfgoedcollecties zo breed mogelijk toegankelijk en inzetbaar te maken voor huidige en toekomstige generaties;
- d. Informatie over de collectie wordt ook gedeeld via de overige in gebruik zijnde informatiekanalen.

6. Museum Warsenhoeck

Het Museum Warsenhoeck is een volwaardig museum, volgens de criteria van het *Museumregister Nederland*⁷ en volgens de *Code of Ethics for Museums*⁸.

Hierbij gelden de volgende strategische doelen:

- a. Het museum toont de kern van de collectie in een vaste opstelling met aanvullend wisselende exposities;
- b. Het museum is een ontmoetingsplek, waar inwoners van Nieuwegein en andere geïnteresseerden op informele wijze kunnen verblijven en kennis kunnen nemen van het geëxposeerde.

⁵ Zie <https://collectiontrust.org.uk/spectrum/?tr=nl>

⁶ <https://netwerkdigitaalerfgoed.nl/activiteiten/manifest-netwerk-digitaal-erfgoed/>

⁷ <https://www.museumregisternederland.nl/>

⁸ <https://www.museumsassociation.org/campaigns/ethics/code-of-ethics/>

- c. Het museum vervult een sociale, educatieve en culturele rol door het tonen van de geschiedenis van Nieuwegein.

7. Samenwerking

HKN streeft naar optimale samenwerking met andere organisaties, om zodoende het gemeenschappelijk belang te versterken. Het doel hierbij is om gezamenlijk zo goed mogelijk invulling te geven aan de ambitie om het verleden en het erfgoed van Nieuwegein zichtbaar en toegankelijk te maken voor inwoners en zodoende bij te dragen aan een optimaal cultuurhistorisch klimaat en bewustzijn.

8. Advies en bewaking van erfgoed Nieuwegein

Vanuit haar expertise over de historie en over het erfgoed van Nieuwegein is HKN bij uitstek in staat om het belang van het erfgoed te vertegenwoordigen bij kleine en grote stadsontwikkelingen. Vrijwilligers van HKN volgen deze ontwikkelingen en zullen het oog houden op het belang van het erfgoed. Gevraagd en ongevraagd zullen zij namens HKN hierover adviseren en rapporteren.

9. Educatie en voorlichting

Een belangrijke taak van HKN is om inwoners van Nieuwegein te informeren over de geschiedenis van hun stad. Dat vindt vooral plaats in de 'home base' van HKN: het museum. Maar een belangrijk doel is om ook naar de bewoners toe te gaan om kennis over de historie op een zo goed mogelijke wijze over te brengen. Speciale aandacht is educatie voor de jeugd.

10. Publiciteit

Het doel is om HKN en haar activiteiten duidelijke bekendheid te geven en zodoende interesse en betrokkenheid van de inwoners te doen groeien. Tevens zorgt een grotere naamsbekendheid voor groei van het aantal leden, donaties en sponsoren.

11. Financiële middelen

Om deze doelen waar te kunnen maken heeft HKN financiële middelen nodig. Actief beleid wordt ontwikkeld dat leidt tot de volgende trends:

- a. Structurele groei van het aantal leden;
- b. Structurele groei van het aantal donaties;
- c. Structurele groei van het aantal sponsoren;
- d. Actief beleid op het gebied van fondsenwerving. Denk aan erflating en projectspansoring

2 CONCRETE DOELEN VOOR DE KOMENDE 5 JAAR

1. Vereniging en organisatie

- a. Herijking van de operatie, geleid door nieuwe inzichten in museale presentatie, het Verdrag van Faro;
- b. Werven van voldoende vrijwilligers om realisatie van de doelen te bereiken;
- c. Werven van leden en/of geïnteresseerden als “project-vrijwilligers”;
- d. Zorgen voor structurele groei van aantal leden;
- e. Verdere professionalisering van bestuur en vrijwilligers.

2. Betrokkenheid inwoners van Nieuwegein

- a. Om dit te realiseren, creëert HKN ontmoetingsplekken en -momenten waar zij verhalen en informatie over het verleden van Nieuwegein kan delen en waar bewoners hun eigen perspectieven en inzichten kunnen bijdragen;
- b. Vastleggen van de (mondelinge) geschiedenis van bewoners;
- c. In het museum en op andere locaties waar HKN lezingen, cursussen en excursies organiseert, kunnen bezoekers in gesprek gaan met vrijwilligers van HKN en zo kennis en ervaringen uitwisselen.

3. Historisch spectrum

De komende vijf jaar zal meer aandacht uitgaan naar de periode vanaf de ontwikkeling van de groeikern.

4. Onderzoek en publicaties

- a. Voortzetting van het historisch onderzoek en de publicaties hierover;
- b. Cronyck de Geyn blijft het primaire publicatiekanaal voor onderzoeksresultaten;
- c. Daarnaast wordt ook veel informatie via de website gepubliceerd.

5. Collectiebeheer en ontsluiting

- a. Continuering van het beheer van de collectie, waarbij data-cleaning een belangrijke activiteit is;
- b. Open staan voor aanvullingen op de collectie;
- c. Speciale aandacht hierbij is het verzamelen van items die relevant zijn voor het onderzoeken en tonen van de ontwikkeling van de groeikernen;
- d. Ontsluiting van de collectie vindt plaats op de volgende wijzen:

- Museum Warsenhoeck

Hier wordt de historie van de stad Nieuwegein zichtbaar en tastbaar gemaakt in een

thematische opstelling met goed toegankelijke informatie door middel van tekstpanelen en digitale media;

- Items uit de collectie of informatie over de collectie worden ook getoond op andere locaties in Nieuwegein waar veel mensen komen (denk aan bibliotheek, buurtpleinen);
- Op de website van HKN wordt de beeldbank van de collectie, die voor een groot gedeelte bestaat uit beeldmateriaal, ontsloten.

6. Museum Warsenhoeck

- a. Het gebouw (= huidige museum, uitgebreid met het voorhuis), waarin het museum gevestigd is, heeft de monumentenstatus. De gemeente Nieuwegein is als eigenaar verantwoordelijk voor het onderhoud van het gebouw. HKN is als huurder van het gebouw verantwoordelijk voor de inrichting. HKN is samen met de gemeente Nieuwegein verantwoordelijk voor de conservering van de monumentale status van dit gebouw. Deze samenwerking moet in afzienbare tijd vastgelegd worden in een overeenkomst, waarin de afbakening van de verantwoordelijkheden op eenduidige wijze is beschreven;
- b. Het museum is een laagdrempelige sociale ontmoetingsplek waar bezoekers in gesprek kunnen gaan met medewerkers van het museum;
- c. De vaste expositie wordt vervangen door expositie *Het Verhaal van Nieuwegein*, dat een thematische aanpak heeft met meer interactieve middelen;
- d. Naast de vaste opstelling worden ook tijdelijke thema-exposities met wisselende looptijden georganiseerd;
- e. Exposities van kunstenaars, die bij voorkeur een band met Nieuwegein hebben, worden gefaciliteerd;
- f. Toename van het aantal museumbezoekers en het museum aantrekkelijk(er) maken voor een grotere diversiteit van bezoekers (anders dan – in zijn algemeenheid – wit van kleur en ouder dan 60);
- g. Verruiming van de openingstijden en onderzoek van toevoeging van verruiming van de functies van het museum;
- h. Uitbreiding van de fysieke ruimte voor expositie, educatie en opslag van de collectie door toevoeging van het voorhuis;
- i. Onderzoek naar structureel gratis entree en overschakeling naar donaties. Van belang is dat de entreprijs geen drempel vormt voor geïnteresseerden;
- j. Bewegwijzering en toegankelijkheid van het museum vergroten door duidelijke bebording naar het Natuurkwartier en het realiseren van een aanlegsteiger ter plaatse van de Hoon.

7. Samenwerking

- a. Voortzetting en zo mogelijk uitbouw van de samenwerking met de Museumwerf Vreeswijk;
- b. De bestaande samenwerkingen met de gemeente Nieuwegein, bibliotheek, het Utrechts Archief, Landschap Erfgoed Utrecht, Fotogein en andere organisaties worden gecontinueerd en, waar mogelijk en zinvol, versterkt;
- c. Samenwerking met organisatoren van landelijke evenementen, zoals bijvoorbeeld Open Monumentendag en Archeologiedagen. HKN zorgt hierbij mede voor een lokale invulling van deze evenementen;
- d. Komen tot een echt partnership in het Natuurkwartier en zo meerwaarde creëren;

8. Advies en bewaking van erfgoed Nieuwegein

- a. Volwaardig gesprekspartner en adviseur van de gemeente(raad) op het terrein van cultureel erfgoed en historie Nieuwegein;
- b. Gemeentelijk personeel informeren en enthousiasmeren over de historie en het erfgoed van de gemeente Nieuwegein.

9. Educatie en voorlichting

Het strategische doel is om de relatie van HKN en de bewoners van Nieuwegein te versterken. Educatie wordt georganiseerd op de volgende reeds bestaande wijzen, en waar mogelijk en zinvol aangevuld met andere methoden:

- a. De uitgave van Cronyck de Geyn en andere publicaties (minimaal 4 keer per jaar). Bij bijzondere gelegenheden wordt een speciale uitgave van de Cronyck uitgebracht;
- b. Lezingen, excursies en fietstochten (3 tot 5 keer per jaar). Mogelijk in samenwerking met andere organisaties;
- c. Educatieve projecten ontwikkelen met het onderwijsveld voor basisonderwijs en voortgezet onderwijs in samenwerking met Landschap Erfgoed Utrecht (LEU) en Kunst Centraal (KC);
- d. Organiseren van de cursus Geynologie;
- e. Plaatsing van informatiepanelen, dit in nauwe samenwerking met de gemeente Nieuwegein;
- f. Bijhouden van een actuele website, uitbrengen van een digitale nieuwsbrief voor geïnteresseerden;
- g. Geven van workshops over aan (historisch) erfgoed gerelateerde onderwerpen: stamboomonderzoek, werken met Topotijdreis, HisGis, Delpher, openarchieven.nl;
- h. Versterking van de gidsengroep Jutphaas;
- i. Platform onafhankelijk maken van Digitaal Nieuwegein (is nu een fysieke computer in museum).

Historische Kring Nieuwegein

Meerjarenbeleidsplan 2025 – 2029

10. Publiciteit

- a. De naamsbekendheid van HKN en het museum wordt substantieel vergroot. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de gangbare publicatiekanalen;
- b. De activiteiten en de producten van HKN zijn bekend bij een groot gedeelte van de Nieuwegeinse bevolking. Hiertoe wordt een plan van aanpak opgesteld en uitgevoerd;
- c. De leden van de gemeenteraad Nieuwegein worden op actieve wijze voorgelicht over het belang van de activiteiten van HKN en over het vernieuwde museum Warsenhoeck.

11. Financiële middelen

- a. De nagestreefde toename van het aantal betalende leden verbetert de jaarlijkse financiële ruimte aanzienlijk;
- b. Structureel werven van donaties en sponsors, met expliciete aandacht voor de fiscale voordelen van schenken aan een culturele ANBI;
- c. Fondsenwerving voor specifieke projecten of doelen bij de daarvoor geëigende fondsen en voor erflating en legaten.

3 ORGANISATIE

3.1 VERENIGING

HKN is een vereniging, opgericht op 4 september 1978. HKN beheert en exploiteert Museum Warsenhoeck, dat per 25 september 2013 is opgenomen in het Museumregister Nederland.

Het dagelijks functioneren van de vereniging is in handen van het bestuur. Zij wordt hierin bijgestaan door werkgroepen en zo nodig projectgroepen. Het hoogste orgaan binnen de vereniging is de *Algemene Vergadering*, waarin jaarlijks het jaarverslag wordt beoordeeld en waarin beleidsbesluiten worden genomen.

In overeenstemming met de WBTR heeft HKN een Continuïteitscommissie, die als vervangend bestuur in werking treedt op het moment dat het voltallige zittende bestuur niet meer functioneert.

3.2 LEDEN

Eind 2024 had HKN 369 leden, inclusief de vrijwilligers en externe relaties. Voor de leden worden jaarlijks excursies, lezingen en fietstochten georganiseerd. Zij ontvangen 4x per jaar de periodiek Cronyck de Geyn, hebben gratis toegang tot het museum en kunnen meestal tegen een gereduceerd tarief deelnemen aan activiteiten. Het contact wordt onderhouden met nieuwsbrieven en de jaarlijkse Algemene Vergadering. Het lidmaatschapsgeld is een belangrijke inkomstenbron. Werving van nieuwe leden gebeurt bij de activiteiten, die HKN (mede)verzorgt. Wij willen profiteren van de toegenomen belangstelling voor erfgoed en groeien naar 450 leden.

3.3 FUNCTIES EN ROLLEN

Naast de bestuursfuncties, kent HKN de volgende functies en rollen:

- **Ledenadministrateur:** rapporteert aan de penningmeester en brengt jaarlijks verslag uit in een bestuursvergadering;
- **Vrijwilligerscoördinator:** deze rol wordt bij voorkeur door een bestuurslid ingevuld;
- **Vertrouwenspersoon:** is geen lid van het bestuur;
- **Coördinator kunstexposities:** zorgt voor de organisatie van exposities op de hooizolder van het museum;
- **Gastvrouwen en gastheren:** zorgen voor de ontvangst van bezoekers tijdens openingstijden. Er is een contactpersoon die het rooster opstelt.
- **Coördinator werkgroep:** regelt de activiteiten binnen de groep, begeleidt de vrijwilligers en rapporteert aan het bestuur.

3.4 WERKGROEPEN EN PROJECTGROEPEN

Een werkgroep (WG) heeft een permanent karakter. Projectgroepen zijn tijdelijk en bestaan voor de duur van het project waarvoor zij worden opgericht.

Elke WG wordt geleid door een coördinator, die kan deelnemen aan de bestuursvergaderingen. Daardoor zijn de lijnen kort. De werkgroepen komen in wisselende frequenties bijeen en zijn activiteitgericht. Voor de activiteiten van de werkgroepen worden (jaar)plannen gemaakt of geactualiseerd.

Periodiek wisselen coördinatoren in het Activiteitenoverleg (AO) informatie uit, stemmen zij de planning van activiteiten op elkaar af en toetsen zij ideeën bij elkaar.

Momenteel zijn de volgende werkgroepen actief:

- **Collectie & Documentatie:** verwerving, registratie, beheer, conservering en ontsluiting van de (groeïende) collectie. Digitalisering van historisch en recent materiaal, optimaliseren van de objectbeschrijvingen, beheer bibliotheek;
- **Beheer & ICT:** beheer van het gebouw (beveiliging, klimaatbeheersing, verlichting schoonmaak en onderhoud) en ICT (infrastructuur, presentatiemiddelen); assistentie verlenen bij opbouw en afbouw van exposities;
- **Cultuurhistorie:** onderzoek op het gebied van archeologie en cultuurhistorie, vraagbaak voor de andere werkgroepen, bezoekers en de inwoners van de stad, mede onderhoud van de permanente expositie “Reis door de Tijd”, uitbouw GIS-applicaties (combinatie databases en kaartlagen), gesprekspartner van de gemeente bij de ontwikkeling van beleid en projecten waarbij erfgoed in het geding is;
- **Educatie:** (mede)ontwikkelen en organiseren van lespakketten en onderwijsprojecten voor basisonderwijs en voortgezet onderwijs, onderhouden van contacten met het onderwijsveld en Kunst Centraal;
- **Exposities:** ontwikkeling en realisatie van thema-exposities;
- **Communicatie:** verzorging van publicaties en public relations van HKN/ Museum Warsenhoek, beheer website en sociale media en organisatie van activiteiten voor leden, zoals lezingen en excursies. Leden van deze werkgroep zijn ook actief als redactielid van het tijdschrift de Cronyck de Geyn;
- **Gidsengroep Jutphaas:** verzorgen van rondleidingen, al dan niet op aanvraag, deelnemen aan een onderdeel van de cursus Geynologie en aan lokale activiteiten gericht op het delen van informatie.

3.5 VRIJWILLIGERS

HKN draait volledig op actieve leden. Als vrijwilligers krijgen zij daarvoor geen andere beloning dan vrijstelling van contributie. Alleen daadwerkelijk gemaakte reis- en parkeerkosten worden vergoed.

HKN biedt de vrijwilligers een inspirerende omgeving met de mogelijkheid voor persoonlijke ontwikkeling. Bovendien onderkent HKN het belang van het sociale contact. Jaarlijks worden voortgangsgesprekken gehouden met de vrijwilligers.

Het behouden van vrijwilligers is voor het bereiken van de doelen essentieel. Het waarborgen van continuïteit door begeleiding van potentiële opvolgers, zeker voor bestuursleden, krijgt eveneens

aandacht. Ons ideaal voor de sleutelfuncties is het zgn. maatjesmodel, waarbij iedere vrijwilliger een maatje heeft die hem/haar zo nodig kan opvolgen.

HKN kent ook de zogenaamde ‘projectvrijwilliger’. Dit gaat om personen, die zich niet langdurig willen binden, maar zich wel willen inzetten voor specifieke klussen/projecten.

Het werven van nieuwe vrijwilligers heeft continu de aandacht. Voor het vervullen van vacatures wordt niet alleen intern geworven, maar wordt ook gebruik gemaakt van de vacaturebank van het Vrijwilligershuis.

Het vrijwilligersbeleid is in een aparte Nota verwoord.⁹

4 COLLECTIE

De collectie van HKN bevat momenteel overwegend items uit de vroegere gemeenten Jutphaas en Vreeswijk. In de laatste drie jaar is de collectie aanzienlijk gegroeid door de overname van het Vreeswijks Museum en twee grote schenkingen (Van Zutphen en Schut). Er zijn ook constante kleinere schenkingen. Het beoordelen, beschrijven, scannen/fotograferen, registreren en opslaan van de collectie-items is een doorlopend proces. Eind 2024 waren er 16592 objecten geregistreerd en was de werkvoorraad van nog te beschrijven items naar schatting 1750.

Het beleid van het beheer van de collectie is beschreven in een apart collectiebeheerplan.¹⁰

Aanvullend op dit beleidsplan gelden voor de onderhavige beleidsperiode de volgende aandachtspunten:

- Medio 2023 is een collectieregistratiesysteem Atlantis Lite van DeventIT in gebruik genomen. De conversie van het oude naar het nieuwe systeem vereiste een opschoning van de data. Dat is een intensief traject dat nog niet is afgerond en waar de komende jaren nog veel werk voor verzet moet worden. Deze beleidsperiode worden flinke stappen op het terrein van kwaliteitsverbetering gezet, maar het proces zal nooit voltooid zijn.

⁹ Vrijwilligersbeleid, De vrijwilliger: de pijler onder de Historische Kring Nieuwegein/Museum Warsenhoeck (<https://warsenhoeck.stackstorage.com/s/fqFriBZsjroESkvY>).

¹⁰ Collectieplan HKN / Museum Warsenhoeck, dd. 8 februari 2021 (<https://warsenhoeck.stackstorage.com/s/lSkDfmXZlY4cXsQd>)

- Een tweede speerpunt is het digitaal toegankelijk maken van de collectieregistratie. Dat vraagt wel een publieksgerichte beschrijving en beoordeling op relevantie voor de geïnteresseerde leek. Publicatie wordt voorzien van beeldmateriaal en dan met name foto's en voorwerpen die in het collectieplan 2021 als topstukken zijn gewaardeerd.
- Een ander doel is de opbouw van de collectie Nieuwegein, kortweg kennis en objecten vanaf 1971. Daarvoor is een omslag nodig van een passief naar een actief verzamelbeleid.

5 MUSEUM

Het museum en het voorhuis ondergaan werkzaamheden in het kader van achterstallig onderhoud en verduurzaming. Deze werkzaamheden moeten in de eerste helft van 2025 plaatsvinden. HKN is met de gemeente in gesprek om een interne verbouwing van het voorhuis te realiseren waardoor dit gedeelte van het rijksmonument aan het museum wordt gekoppeld en geschikt gemaakt wordt voor een publieksfunctie. Eind 2024 werd duidelijk dat het op dat moment beschikbare budget ontoereikend is om aan de eisen van HKN te voldoen. Ook het inpassen van veranderingen aan het rijksmonument is een punt van aandacht. HKN streeft ernaar om in 2025 duidelijk te krijgen hoe het voorhuis ten hoeve van de museale presentatie optimaal kan worden geïntegreerd met het bestaande museum.

Na voltooiing van de bouwkundige renovaties zal het museum een nieuwe vaste opstelling krijgen. Hierin wordt 'Het Verhaal van Nieuwegein' getoond in een thematische opstelling met interactieve middelen. Daarnaast zullen tijdelijke tentoonstellingen georganiseerd worden die in reikwijdte en duur variëren. Tevens worden exposities gefaciliteerd van kunstenaars die bij voorkeur een band met Nieuwegein hebben.

Het museum wordt ook ingericht als een sociale ontmoetingsplek waar geïnteresseerden op informele wijze kunnen vertoeven en met elkaar en met de aanwezige medewerkers in gesprek kunnen gaan.

6 EDUCATIE EN ONDERZOEK

Educatie en onderzoek was, is en blijft een speerpunt van het beleid. Het vraagt echter veel doorzettingsvermogen en menskracht.

Historische Kring Nieuwegein

Meerjarenbeleidsplan 2025 – 2029

6.1 EDUCATIE

HKN heeft een uitgebreid educatieprogramma, dat vooral gericht is op de geïnteresseerde volwassene. Daarnaast is er ook veel aandacht voor jeugdeducatie (zie volgende paragraaf).

Educatie vindt vooral plaats op de volgende wijzen:

- Cronyck de Geyn, in samenwerking met Museumwerf. Dit tijdschrift, waarin resultaten van historisch onderzoek gepubliceerd worden, verschijnt vier keer per jaar;
- de vaste en de wisselende exposities in het museum met daarbij visuele, digitale en tekstuele kennisoverdracht;
- lezingen in het museum en op andere locaties zoals de bibliotheek;
- begeleide excursies;
- de cursus Geynologie.

6.2 ONDERZOEK

HKN ondersteunt waar mogelijk auteurs en onderzoekers van de cultuurhistorie van Nieuwegein. Onderzoeksresultaten worden gepubliceerd in:

- Cronyck de Geyn in de vorm van tijdschriftartikelen;
- Website van het museum;
- publicaties in de vorm van (historische) boeken: voorbeelden zijn de “Canon Nieuwegein” (in samenwerking met de auteur) en een plak-plaatjesalbum (in samenwerking met een lokale ondernemer).

6.3 JEUGDEDUCATIE

Een belangrijk punt van aandacht is het stimuleren van de interesse van de jeugd voor de (cultuur)historie van Nieuwegein. Duidelijk is dat het hier-en-nu een belangrijk aanknopingspunt is. De volgende activiteiten worden georganiseerd om jongeren te bereiken:

- Een nieuwe inrichting van het (vernieuwde) museum, die aansluit bij de leefwereld van de jeugd: meer interactief, meer werken met beelden dan met teksten;
- Organiseren van speurtochten in Museum Warsenhoeck, die gekoppeld zijn aan een expositie;

- In 2025 wordt een jeugdspecial van de Cronyck de Geyn uitgebracht als onderdeel van de activiteiten rond de viering van 80 jaar bevrijding/vrijheid, na eerdere pogingen tot het uitbrengen van een jeugdbijlage van de Cronyck¹¹.

Om de jeugd direct te bereiken, is HKN ook actief in het onderwijs:

- HKN en Kunst Centraal (KC) werken reeds samen in de uitvoering van het 2-jaarlijks project “Dit herdenken wij” (zie hoofdstuk over Samenwerking). Waar mogelijk proberen we KC te interesseren in een project waaraan wij een bijdrage kunnen leveren en dat zij uitwerken in het programma-aanbod voor de scholen. Op ons wensenlijstje staat het maken van een lespakket waarbij we de ontdekvitrine ¹² inzetten. Op ons wensenlijstje staat ook een lesprogramma, dat inzoomt op de permanente collectie. De opgravingen in Het Klooster kunnen voor deze lespakketten zeer interessant zijn. Hierover vindt overleg plaats met KC en LEU. Zij geven ons toegang tot de basisscholen.
- Bij het voortgezet onderwijs zijn er contacten met het Anna van Rijn College en het Oosterlicht College. Bij eerstgenoemd College gaat het vooral om projectmatige samenwerking, zoals bv. in 2019 rond het 25-jarig bestaan. Bij het Oosterlicht leveren wij een aandeel in hun jaarlijks erfgoedproject. Wij zoeken naar mogelijkheden om deze doelgroep te bereiken met onze vaste partners, maar wij gaan ook in gesprek met mogelijk nieuwe partners zoals De KOM, de Hogeschool voor de Kunsten te Utrecht en de Hogeschool Utrecht opleiding Journalistiek.

7 SAMENWERKING

HKN werkt samen met veel andere organisaties. Het doel hierbij is het nastreven van het gemeenschappelijke belang. Samenwerking vindt plaats met de volgende organisaties:

- **Museumwerf (2 E's)**

HKN werkt samen met Museumwerf als 2E's. Deze samenwerking blijft bestaan en wordt

¹¹ Een speciaal op hen gerichte publicatie als jeugdbijlage bij de Cronyck de Geyn (onder de titel Tijdwijzer) is van 2019 tot en met 2022 uitgevoerd. Toen bleek dat leerkrachten nauwelijks op de hoogte waren van het bestaan van de Tijdwijzer en deze niet inzetten tijdens hun lessen, is hiermee gestopt.

¹² De ontdekvitrine is eigendom van de gemeente Nieuwegein en wordt gebruikt bij twee lessencycli (Leven in de Romeinse tijd en Het verhaal van Ava en Ynge - Swifterbanttijd) die KC aan de middenbouwgroepen van de basisscholen aanbiedt. Als de ontdekvitrine niet op scholen wordt gebruikt, staat die in ons museum.

waar nodig versterkt. Beide organisaties bieden elkaar hulp en stimuleren lokale erfgoedprojecten. Samen geven ze de Cronyck de Geyn uit.

- **Natuurkwartier**

HKN is samen met Kinderboerderij IJsselstee, het Milieu Educatie Centrum (MEC) en de Poldermolen Oudegein van het Utrechts Landschap een vaste partner van het Natuurkwartier in Park Oudegein. Het MEC biedt plaats aan andere organisaties die ook als partner worden aangeduid. Het Natuurkwartier heeft een laagdrempelig karakter en trekt veel bezoekers, veelal (groot)ouders met kinderen. Er wordt gestreefd naar een intensievere samenwerking tussen de partners, die vooral gestalte krijgt in activiteiten die op het Natuurkwartier worden georganiseerd (zoals het Lentefeest en Kerstavond). In 2024 werden en in 2025 worden er grootschalige verbouwingen uitgevoerd in het Natuurkwartier. Het MEC krijgt een nieuw onderkomen en ook de geitenstal bij de kinderboerderij wordt vernieuwd. Het voorhuis van de boerderij wordt onderdeel van het museum.

- **Gemeente**

Het overleg met de gemeente vindt plaats door middel van formele en informele contacten.

Formeel zijn er twee overleggen. Tweemaal per jaar vindt een bestuurlijk overleg plaats tussen de wethouder van Cultuur, gemeentelijke beleidsmedewerkers en het HKN bestuur. Daarnaast is een halfjaarlijks Erfgoedoverleg tussen de 2 E's, Het Utrechts Archief en beleidsmedewerkers van de gemeente.

Informeel overleg vindt plaats tussen de betrokken beleidsmedewerkers en vertegenwoordigers van HKN-werkgroepen. Er is veel contact met de afdelingen Cultuur en erfgoed en stadsmarketing. De penningmeester heeft vooral contact met de ambtenaren met betrekking tot de subsidie. Bij sommige activiteiten zijn medewerkers van Openbaar Domein betrokken. HKN wordt met enige regelmaat op de hoogte gehouden van besluitvorming door de in 2022 gevormde Commissie Omgevingskwaliteit Nieuwegein (CON).

De 2 E's maken zich zorgen over een kennelijk gebrek aan kennis van de geschiedenis van de stad bij verscheidene ambtenaren. Veel ambtenaren wonen niet in Nieuwegein, sommige wonen zelfs op grote afstand. Daarnaast is de verloop van medewerkers aan de hoge kant, waardoor er in onze ogen te weinig continuïteit in kennis is. Dat is een risico voor het behoud van het historische erfgoed. De 2 E's hebben op 6 november 2024 aan de personeelsvereniging van de gemeente aangeboden om cursussen te verzorgen over de geschiedenis van Nieuwegein en over het historisch erfgoed.

- **De Vaart van Nieuwegein - Dag van de Vaart**

Door activiteiten als De Dag van de Vaart enthousiasmeert de groep De Vaart van Nieuwegein (waarin HKN participeert) partners in de stad te om Nieuwegein als openluchtmuseum op de kaart te zetten.

- **Bibliotheek/Atrium in het stads kantoor**

De bibliotheek is in het vernieuwde Atrium in het stads kantoor gehuisvest. Dat Atrium is tevens een sociale ontmoetingsplek, waar inwoners de mogelijkheid hebben om elkaar te ontmoeten, lezingen bijwonen, luisteren naar voorgelezen boeken of cursussen volgen. In de Nieuwegeinstraat staan boeken over de plaatselijke geschiedenis en van plaatselijke schrijvers bijeen. In vitrines worden voorwerpen getoond die verwijzen naar de geschiedenis van de stad, of naar een expositie in Museum Warsenhoeck. HKN streeft ernaar om in het Atrium een grotere zichtbaarheid te bewerkstelligen, zodat bezoekers meer direct geconfronteerd en geïnspireerd worden met het verleden van de stad. In samenwerking met Bibliotheek Nieuwegein organiseert HKN lezingen. Door de centrale ligging in de stad en door de publiciteit vanuit de bibliotheek bereiken we een groot en breed publiek

- **Lokale initiatieven**

HKN speelt in op lokale erfgoedinitiatieven die uitgaan van particulieren, verenigingen, bedrijven of wijkplatformen. Wij helpen met onderzoek en organiseren soms een activiteit zoals een lezing of rondleiding. Deelname aan die activiteiten versterkt het contact met bewoners. Het streven is om te komen tot actieve uitwisselingen van ideeën, ontwikkelen van activiteiten, vergroten van bekendheid van HKN en daardoor ook het werven van nieuwe leden en vrijwilligers.

- **De KOM**

Met De KOM worden steeds de samenwerkingsmogelijkheden regelmatig verkend. Dat kan resulteren in exposities in De KOM of zelfs een productie van de talentenklas die aansluiten op die in het museum..

- **Open Monumentendag**

Voor de lokale inkleuring van landelijke evenementen werken wij samen met diverse partners. HKN stond aan de wieg van de 1e Open Monumentendag in Nieuwegein in 2016. De gemeente Nieuwegein is momenteel bezig met het vormen van een comité van vrijwilligers. Tot dit comité gevormd is, neemt de voorzitter als interim-lid deel aan het overleg dat zich vooralsnog richt op het jaarlijks organiseren van deze activiteit.

- **Landschap Erfgoed Utrecht (LEU)**

De netwerkbijeenkomsten van het LEU voor historische verenigingen en voor musea in de provincie leiden tot incidentele contacten en zijn waardevol voor informatie-uitwisseling.

De digitale erfgoedcoaches en datawerkplaats zijn een vraagbaak voor de werkgroep Collectie en Documentatie. Tevens is het LEU voor ons een belangrijke partner op het gebied van educatie.

- **Kunst Centraal (KC)**

HKN en KC werken samen in de uitvoering van het 2-jarlijks project “Dit herdenken wij”. Dit project is een mooi voorbeeld van hoe een verband kan worden gelegd tussen de lokale en de landelijke context.

- **Het Archief Utrecht (HUA)**

Overleg met het HUA vindt plaats over de volgende punten:

- Beschrijving van foto's uit de collectie van de Gemeente Nieuwegein;
- Komen tot integraal collectieplan Nieuwegein;
- Samenwerking met betrekking tot het vergaren van particuliere archieven;
- Partner in de cursus Geynologie.

8 PUBLIEKSBEREIK

Om de naamsbekendheid van HKN te vergroten zetten wij verschillende middelen in:

- **Cronyck de Geyn** brengt op een toegankelijke manier achtergrondverhalen en is een pijler van de erfgoedcommunicatie. Dit blad wordt ook verspreid onder de leden van de Gemeenteraad en het College van B&W en is bij boekhandels in de stad te koop;
- **Persberichten** over openingen en activiteiten, gericht aan traditionele en digitale media (zoals PEN.nl, Algemeen Dagblad/Utrechts Nieuwsblad en Kontakt/De Molenkruier). Op [PEN.nl](https://www.pennieuwegein.nl) (de digitale Nieuwegeiner) staat iedere week een historische foto en soms een daarbij passende achtergrondartikel. Daarnaast wordt steeds vaker gebruik gemaakt van de gemeentelijke informatieve website www.ziemeerinnieuwegein.nl;
- **Website** www.museumwarsenhoeck.nl informeert over openingstijden, activiteiten en de organisatie. Op deze website staat een index van de verschenen nummers van de Cronyck de Geyn. Deze index vergroot de doorzoekbaarheid van de Cronyck enorm en trekt veel geïnteresseerden;
- **Posters:** voor exposities worden (digitale) posters gemaakt;
- **Sociale Media:** het Museum heeft een Facebookpagina, waar alle activiteiten in worden vermeld;

- **Visitekaartjes:** de gidsengroep en het museum beschikken over visitekaartjes die uitgedeeld worden tijdens activiteiten;
- **Informatieborden:** Op verschillende plaatsen in de stad zijn informatieborden te vinden. In 2024 is een project voor het plaatsen van twee informatiepanelen nieuwe-stijl afgerond. Hierbij is nauw samengewerkt met stadsmarketing van de gemeente. Ook voor de ontwikkeling van een 'virtuele route' door het parkgebied Oudegein wordt deze samenwerking gezocht. Het is de bedoeling deze eind 2025 in gebruik te nemen;
- **Digitale ontsluiting van de collectie:** Veel verwachten wij van de digitale ontsluiting van de collectie, waarbij de beeldcollectie het meest spreekt. Momenteel wordt hard gewerkt aan de voorwaarden om deze publieke toegankelijkheid te realiseren.
- **Welkomstpakket voor nieuwe bewoners:** Nieuwe bewoners krijgen het aanbod om bij de gemeente een welkomstpakket op te halen (tasje met verschillende brochures). HKN zal – mogelijk in samenwerking met de Museumwerf – een brochure samenstellen die in het welkomstpakket wordt opgenomen.

De komende jaren blijven wij deze en andere middelen inzetten om onze naamsbekendheid te versterken. Een goede naamsbekendheid is van belang voor een groei van het aantal leden, donaties en sponsors.

9 FINANCIËN

HKN kent de volgende bronnen van financiële middelen:

- **Contributies lidmaatschap:** de belangrijkste inkomstenbron van HKN zijn de contributiegelden van de leden.
- **Entreegelden bezoekers museum:** Voor toegang tot het museum wordt een minimale entreegeld gevraagd. Gedurende de bouwactiviteiten op het Natuurkwartier (2024-2025) geldt gratis toegang tot het museum. Bezoekers worden wel gestimuleerd een vrijwillige donatie te doen. In toenemende mate vindt er discussie plaats om de gratis toegang permanent te maken.
- **Vergoeding van activiteiten:** HKN biedt activiteiten aan, zoals rondleidingen (ook voor scholen), excursies, fietstochten, lezingen en op maat gemaakte activiteiten voor privé-gezelschappen en organisaties. Hier wordt een vergoeding voor gevraagd.

- **Sponsorgelden:** Voor speciale projecten worden sponsorgelden bij verschillende organisaties aangevraagd. In de komende periode is het houden van een crowdfunding-actie denkbaar als het gaat om de inrichting van het vernieuwde museum of de aanschaf van een specifiek (digitaal) instrument (bijvoorbeeld een tafel met interactief touch-screen).
- **Subsidies gemeente Nieuwegein:** jaarlijks ontvangt HKN een subsidie van de gemeente Nieuwegein. Dit bedrag gaat vrijwel geheel op aan huur en energiekosten voor het museum pand, dat van die gemeente wordt gehuurd. Subsidies in het kader van “Erfgoed beter zichtbaar maken” worden volop benut om activiteiten in de stad zichtbaar te maken: plaatsing van informatieborden, samenwerken met bewonersinitiatieven (zoals 600 jaar Klooster Nazareth in 2023), een project om historische wegen beter zichtbaar te maken door vernieuwde straatnaamborden zijn hiervan voorbeelden.

Onze gezonde financiële situatie willen wij behouden door toename van het aantal leden en het werven van sponsoren.